

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

De Conso||lacione Ivsto-|||rvm

Hillesheim, Ludwig

Coloniae, 1572

VD16 H 3678

Elegia De Morte Hominis Ivsti Consolatoria, Lvdovico Hillessemio
Andernaco Autore.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-60369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-60369)

162

ELEGIA

DE MORTE HOMINIS
IVSTI CONSOLATORIA,
LVDOVICO HILLES-
semio Andernaco
Autore,

AD

AD REVEREN-
DVM ET NOBILEM
VIRVM AC DOMINVM, D.

Wolfgangum ab Eltz, Archi-
diaconum Cardone, ac Sancti
Paulini apud Treuerim Præ-
positum, &c.

In Elegiam de morte hominis iusti Ludo-
uici Hillissemij Andernaci,
Præfatio.

Vmana natura cor-
rupta & contami-
nata vitijs, difficil-
limam habet ratio-
nem suæ conseruã-
dæ salutis, oppugnata assiduò
malorum dæmonum vi, vt sedem
sibi propè ad infernum consti-
tuat, nisi ad Deum manus preces-
que semper tendens, peccato suo
miserij

misericordiam postulet, & ut gratia eius subleuetur & adiuuetur DEVM imploret. Horum utrunque, ij, qui confidunt deo, & spem suam in eo collocant, adsequuntur, inter infesta omnia lumine clementiae coelestis, ipsis alucente. Atque haec iustorum hominum consolatio est, inter longos mœrores, & perpetua certamina vitae, quum nunc incommodis corporis, nunc mentis afflicti, omnibus exterrentur, nec quicquam in terris, quo nitatur, firmum ac securum habent. Sed haec omnia illis tendunt ad confirmationem virtutis suae, Deo praesente, cuius providentia nunquam deest rebus piorum. Quanquam autem eis in vita infesta omnia sint, tamen cum in advi-

ta

græ finē ventum est, acrius appetū
tur omnibus insidijs, odio inex-
piabili malorum spirituum in an-
gustum redacti. Verūm in tan-
tis rerum angustijs deus adiuuat
eos, ne ad summum interitū per-
ueniant, & quoniam iam obeun-
da mors, & breue iter ad migran-
dum in cœlum superest, oleo cō-
solationis suæ corda eorum inun-
git, & internè lætantem fiducia
inspirat, vt euehantur spiritu ad
diuina, & omnibus insidijs ten-
tationum resistent. Quàm beati
ergò, quorum omnia studia in vi-
ta cum Deo coniuncta fuerunt,
nunquā illi spe sua decepti erunt,
solatium in Deo firmum atq; in-
gens, in vita & in morte semper
habebunt. Aderunt angeli Deiq;
ministri, qui laborantibus assi-
stant,

stant, & inferni tenebrarum re-
tores arceant, & duces in cœlū
fint. Caueamus ergò in vita ab
Dei offensiōe & ira, & in ipsius a-
more ac gratia nobis posita spes,
& adueniente morte fiducia esse
possit. In hunc semper intenden-
da mens, & defigendus animi est
ardor, vt offerri in eius diuino cō-
spectu, cordis nostri ipsi humili-
ter addicti sacrificium queat.
Si enim nunquam abscedemus à
Deo, nunquam nobis deerit ma-
nus Dei, animam nostram extra-
hentis ex periculis illis quæ noce-
re ei possunt. Deuoueamus nos
tantum illi, ac mysterium beatæ
redemptionis, in quo credenti-
um est salus aduersus vim hostiū
spiritualium opponamus, offera-
musq; ita vitam nostram Deo,
à quo

à quo illam accepimus. Hæc via est DEVM timentium, & expectantium beatam spem filorū Dei, qua illi & summos labores ferunt, & infirmitate sua omnē inferiorum potentiam vincunt. Hæc vt accommodata ad salutis nostræ rationem sint, proposita & expressa à nobis quædam imago est, eius certaminis quod iusto homini sub vitæ finem aduersus spirituales angustias suscipiendum est, sumpto & vtcunque verso argumento è Desiderij Erasmi, & Ludouici Beri Theologi de præparatione ad mortem libris. Huius assidua contemplatio, necessaria in primis est ad omnem auferendum dolorem, & vtilitati nostræ accommodata, vt in Dei timore perstemus:

ac

ac referta sensu æterno iustitiam, quæ nõ à metu tantum libera fit, sed & illã in immensum attollat spem immortalis vitæ, quæ in vna Dei misericordia iustis hominibus reposita est. Quæ enim nostra erga illum merita sunt? aut quid est in nobis, quod nos præstãtia aliqua superbos aduersus illum facere possit? Multa nos deficiunt, quæ Deo sponte præstanda sunt, vt in summa neglectione officij, ad culpam potius respiciendum sit, quàm vt gloriatio aliqua rectè à nobis factorum oriri in mente vnquam debeat. Itaq; hoc pijs & probis mentibus propositum est, vt fruantur præmijs pietatis suæ, quibus eos dignos Dei misericordia & benignitas efficit. Hæc enim

enim actionibus nostris, quibus Deo sumus astricti, ac quæ per se languentes & minùs integræ sunt, dignitatem tribuit, ad firmum salutis ac iustitiæ nostræ fundamentum constituendum.

Atque hæc humilitas nostra, mercedem nobis à Deo, & fructum sempiternæ vitæ referet, vt cum nostræ preces, nostræque opera cum Dei gloria coniuncta sint, beata spes iustitiæ nunquàm à nobis absutura sit. Commemorant historiæ nostrorum, inter sanctos viros ac monachos, qui Aegypti solitudines incoluerunt, quendam fuisse perpetuò triste, quum menti suæ obuersari semper tempus illud diceret, quo anima eius migratura è corpore foret, atque ipse Deo sistendus,

H eiusque

eiusque in se sententiam auditurus esset. Alium verò semper hilarem ac lætum, quod bona spes qua se applicasset ad Deum, ac diuinæ iustitiæ inhærere studisset, nunquam eum deceptura esset: hæc animo simul complexa, nec mentem efferrî, inq; delictum labi, aut fiduciam in Deum ruere vnquam sinent: vtraque ratio salutaris, vt illa quidem vitâ gubernet, hæc morti propior sit, quæ humanæ imbecillitatis trepidatione deposita certissimum in Dei fauore præfidiû statuat, nec abduci ab cõstantia, vlla se perturbatione patiat. Hæc qui agût, illi verè beati erunt, eorum quæa morte, spiritus & animæ viuent apud Deum, etiam supremo iudicij die corporibus resurrecturis ad

ad gloriam. Imple mentes nostras spiritu tuo Deus, vt fideles ministerium tibi semper praestemus: & in medijs turbis vitae, nos tuere, ne instigante satana, perturbati crebris imaginibus malorum, succumbamus fragilitati, sed ex quotidianis praelijs, & omnibus fluctibus tentationum & ærumnarum, erepti in hoc seculo, reddamur tibi seruatori nostro Iesu Christe, ad beatam ac sempiternam vitam. Hæc directa ad Deum mente præfatus sum in Elegiam de morte hominis iusti consolatoriam, quam ad te Reuerende Domine, virum & familia & dignitate in Ecclesia illustri nobilem mitto, vt cum Reuerendissimo Archiepiscopo Treuirensi patruo tuo, libri de consolatione

ne iustorum inscripti essent, hæc
quæ eodem pertinerēt ad te mit-
terentur, quod pietatis ac religi-
onis erga summum Deum tuæ
præclara effigie inductus, non
inacceptum tibi fore hoc animi
mei studium existimarem. Itaq;
Deum, ad cuius gloriam om-
nia conferenda, sunt precor,
vt Reuerendam Dignitatem tu-
am sua gratia tueatur ac
conseruet. Andernaci

Anno salutis hu-
manæ. 1571.

Elegia

173
ELEGIA DE MORTE

hominis iusti conso-
latoria.

Tentator & Aeger.

Aeger, & immensis euiſte dolori- Tentator
ribus, hora

Vertitur, & vitæ proxima meta tua

Improbe, quid terres vrgentis imagini Aeger.
leti,

Vnius arbitrio ſtant mea fata Dei.

Stent licet aternofatorum ſtamina nutu, T.

Mors tamen imperij iura potentis ha
bet.

Ante prophanatas primeuo crimine ter- Ac.
ras,

Nec mors, nec leti iura potentis erāt.

Fraude tua ſubducta ſalus, immiſſaque
terris

Mors venit, autorem non habet illa

Denm.

H 3 Ergò

T. Ergò triumphatum sub leges misimus orbem,

Et viget aeterno mors violenta malo.

Ae. Non viget aeternum. tua signa potentior heros

Abstulit, & pradam fortior ultor habet.

T. Abstulit ille quidem, sperataque prada recepta est,

Mors tamen irata singula falce metit.

Ae. Obdetrata graues hominum dant corpora poenas,

Memibus, at vita est munere parta dei.

T. Attamen in fontes aemittet ad aethere poenas,

Iustitiamque DEVS proferet ipse suam.

Ae. Altior est pietas, nec vasto clauditur orbe,

Partibus & superat cuncta creata suis.

T. Crimina tot tua sunt longum collecta per aeuum,

Vt vincant tenuis corpora sicca soli.

Sint

DE MORTE IVSTOR. 175

Sint immensa licet scelerum monumenta
meorum, Ac.

Magna DEI maius gratia pondus
habet.

illa manet iustos. Quid non tibi debita
poscis T.

Munera? nam vitij obruta vita tua
est.

Dona DEVS referet meritis indebita
nostris, Ac.

In quo iustitia est anchora fixa mea.

Lenior hac animos hominum sententia
fallit, T.

Et nimium culpæ conuenit illa tua.

Si Deus ob noxam genios cœlestibus oris

Expulit, ac summo trusit ad ima loco,

Et cœli facies, lucentis ab æthere summo,

Squallida si vultus ante tonantis erit,

Amplius & veniæ ratio, & spes omnis
adempta,

Grandior & culpæ pœna futura tua
est.

Et ratio, & spes ampla super mortalibus
illa est, Ac.

H 4 Cōsu-

Confugere ad mitem corde tremen-
te DEVM.

Ille licet toti det iura potentia mundo,
Non minus officiū lene parentis habet.

T. At pater haud facilis delicta ob prima,
perennes

Indixit poenas, & graue mortis onus.

Ac. Omnis ab innocui profuso sanguine

CHRISTI

Vita homini & terris pax rediuiua
data est.

Muneris est vestri, mors, poena, & noxa
malorum

Asertos hinc est muneris esse Dei.

Et vobis lati series accepta ferenda est,

Vindice mors illo victa potente manu
est.

Vos ima mortale genus merfistis abisso,

Victor ad excelsos rettulit ille polos.

T. Arbiter ast iterum venturus ab athere
summo est,

Plectat vt extremis acta nefanda ma-
lis.

Scilicet

DE MORTE IVSTOR. 177

Ac.

Scilicet & cœlū iustis pro munere reddat,

Fataque perpetui non peritura boni.

T.

Eternū meritis igitur damnabere pœnis,

Mors grauior fontes illa secunda ma-
net.

Ac.

Hac meriti fors fixa tui est, & vindice
cœlo

Amplius in nobis non habet illa locum.

Tartara nil metuam, summo caput athe-
re nostrum est,

Spes melior vitæ tollitur vndè mea.

T.

Irrita spes vacuas cū vitæ exhibit in auras

Atq; obita pœnas impie, morte dabis.

Tesuria circum vertuntur, & vndique
vallant,

Restat in offenso spes tibi nulla Deo.

Ac.

Pectore cessisset dudum fiducia nostro,

Spesque sua pauidum destituisset ope,

Numine ni magni defensus ab athere

CHRISTI,

Causaque sub Domino nostra potente
foret,

Quo superante trucidis virtus perit omnis
abyssi, H S Et

- T. Et vis ad nihilum vestra redacta iacet.
Attamē haec fallax ratio est, et lenior aequo,
Vix etiam iusto conuenit illa Deo.
- Ac. Iusta Dei ratio, sublimi & numine digna
est,
Promissi certam continuasse fidem.
Nos pietas caelo mōstrata trebitur egros,
Iustitiaque graues leniet illa metus.
- T. Ipse tibi dubia blandiris imagine rerum,
Quis dictis credat talibus esse fidem?
- Ac. Aeternum supera profluxit origine verū,
Mentiri summores aliena Deo est.
Tu scelerum sator, & mendax ab origine
prima,
Artis & haec foeda est gloria sola tua.
- T. At nimis hoc verum est, culpa te mole
grauatum
Difficili scelerum conditione premi.
- Ac. Orabo veniam caelo, miserebitur autor,
Atq; suum duro falce leuabit opus.
- T. Irrita votorum series & vana tuorum est,
Sontibus haud vnquam est auris aper-
ta Dei.

Audi-

Audiet attenda scelerū quos pœnitent aure,

Ac.

Frustratos voti nec sinet esse Deus.

Quos propter latum perpeffus, & vltima
rerum,

Corpore non nocuo crimina nostra tu-
lit.

T.

Tu tamen & culpa & vitij scelerate pu-
dendis

Qua veniæ sortem conditione feres?

Qua iuuenis ligno ob noxam suspensus ab
alto,

Ac.

A Christo veniam commoriente tulit.

Hac leuitas miser os falsa sub imagine lu-
dir,

T.

Extrema serūm est pœnituisse die.

Parta salus, culpā vicina morte fatēti est,

Ac.

Nec serūm misero pœnituisse fuit.

Illi certa dedit letum fiducia cœlam.

T.

Fluctuat ambigua spes tua fracta fide.

Afiduis dominū precibus votisq; rogabo,

Ac.

Augeat vt nostram mitior ille fidem.

At non ille fauet, qui cœlo impēsius vrget,

T.

Et subigit tristi nunc tua membra lue.

H 6 Sic

Ac. Sic purgat foedam scelerum putredine
mentem,

Confovet & medica vulnera nostra
manu.

Cur ego me poena dignum grauiore fuisse
Non fatear? meritum nec grauiora
pati?

Cur durus superum monitis, culpaque
perenni

Saucius, haud poenas sustinuisse velim,
Quas pro me dura suffixus ab arbore Chri
stus.

Vt nos assereret morte potente tulit?

T. At grauis est nimum rigidi vis vltima fati,
infelix nec quo sustineatur habet.

Ac. Faelix, o nimum faelix mors illa piorum
est,

Corpore nam mentes deficiente viget,
Quos alto mens pura D E O sociabit, &
astris

Inferet a laqueis mude maligne tuis.
Vt cum longa dies magno transacta labore est.
Insequitur placido grata sopore quies.

Sic

DE MORTE IVSTOR. 181

Sic exantlatos vitæ post mille labores

Vera quies iustis munere mortis adest.

At nocuis placidam mors adfert nulla
quietem,

T.

Quos grauior quouis pondere culpa
premit.

Desijt esse nocens saluantis munere Chri
sti,

Ac.

Cui graue commissi criminis, esse re-
um, est,

Agnoscitq; nefas, cælo defixus, & hærens,

Spem trahit à miti corde tremēte Deo.

At tibi quid leuam fallunt cælestia mentē?

T.

Aspice terrenæ conditionis opus.

Destituere miser, mundum moriture re-
linques,

Conditus iniecto corpus inane solo.

Atristi exilio, patriæ melioris ad oras

Ac.

Deferar, & cælo nos dabit illa dies.

Tot bona iucundæ linques & munera
vitæ,

T.

Cunctaq; quæ blandus commoda mun
dus habet.

H 7

Sed

- Ac. Sed mala plus illis multò grauiora relin-
quo,
- T. Munere laturus commoda vera Dei.
Excidis & gaza & prouentu diuitererū,
Mors siquidem cunctas depopulatur
opes.
- Ac. Falforum iactura leuis, peregrina relin-
quam,
Qua mea sunt mecum non rapienda
feram.
- T. Nudus egensque boni, tecum moriture
quid effers?
Nam virtute nihil deficiente tuum est.
- Ac. Gratuitum quodcunque pater dabit a-
there nostrum est.
- T. Pendet & ex illa gloria nostra manu.
Deseris ipse tuos, longum quibus utilis esse,
Quosq; tua poteris sustinuisse manu.
- Ac. Hec pars cum reliquis summo commissa
parenti
- T. Tutā sub excelsō preside semper erit.
At grauis est iustusque dolor, tellure mo-
rantes

Tot charos animo deseruisse tuo.

Ad fidos propero atque nota melioris ami-
cos, Ac.

Et quibus haud similes maximus or-
bis habet.

Linguis & eximios, quae rara est turba,
sodales T.

Ad cumulum tanti fors venit illa mali.

Cuncta citis me turba ducem moritura
sequetur Ac.

Pasibus, usura est temporis illa brevis.

Sunt quae, certa vides, series incerta futu-
ri est, T.

Cuncta quae sub dubia condita sorte la-
tent.

Alta fides & amor, spes et deuincta tonanti
Ac.

Firmamenta mea certa salutis erunt.

Quid pauidum terres? veris & inania
misces?

Desine, successu nam tua vota iacent.

Multaque sermonum pars ficta & falsa
tuorum

Disidet à vera longius alta fide.

Non

Non ego corporei terrebor imagine lati,
 Hoc animus vitam carcere demptus
 habet.

Fataq; decidui spernam presentia mudi,
 Latior aeterni conditione boni.

Nulla salus terris, sed caelo viuitur alto,
 Ille locus nostrae fata salutis habet.

Quando erit vt nostras diuina potentia
 curas

Auferat? & vultus me ferat ante suos?
 Fer pater auxilium caelo, carnemque la-
 bantem

Erige, ne supera destituatur ope.
 Illa quidem membris morbo languenti-
 bus agra est,

Ast animi virtus spe meliore viget.
 Hanc genitor summo miseratus ab aethere
 firma,

Illa licet vita deficiente ruat.
 Terrarū, caeliq; potens, te supplice cultu
 Ne tua sit nobis sauior ira precor.

Psalm. 37. Metua summa manus, me dextra po-
 tentior vrget,

Telorū

DE MORTE IVSTOR. 185

Telorumq; acies corpore fixa meo est.
Crimine mens agra est, & membra no-
centia languent,

Nostraq;ue vis ire fulmine quassa
tua est.

Me scelerum pondus, culpaq;ue iniuria
nostra

Mole sua vires exuperante premit.
Vulnera iamq;ue alta putent squallentia
tabe,

Delicti vis est tam violenta mei.
Urgeor assiduo, culpaq;ue in imagine no-
stra,

Mœrenti vitam conditione traho.
Saucia sic plagis feruentibus illa tabent,
Corporis vt sit vis omnis abacta mei.
Atteror ab nimium meritorum clade ma-
lorum,

Et mens sollicito fracta dolore gemit.
Tu mea vota pater gemitu mœrentia lar-
go
lumine non vnquam deficiente vi-
des.

Attenu-

Attenuata tremunt alto prae cordia luctu,
Et nox ante oculos vertitur atra me-
os.

Nulla nec in terris inter discrimina vita
Auxilij nobis spes meliorum adest.

Tu DEVS vna mea spes & fiducia
menti es,

Numine quam certam fac pater esse
tuo.

Quam metuo insultent nostris ne cladi-
bus hostes?

Leteturque meo noxia turba malo,
Omnis enim tristi mea vita obnoxia fato,
Et grauis a siduo fors miseranda ma-
lo est.

Et scelus, & nostra fateor mala crimina
vita

Illorum grauis est & meminisse dolor.
Ergo manu miserum genitor propiore lu-
ere,

Nec pater orantem deseruisse velis.

Axilior ades, mitiq; saluifer heros

Numine, caelestem fer miseratus opem.

Fers

DE MORTE IVSTOR. 187

Fers miseratus opem. Nunc dirus lan-
guor & horror

Tollitur, ingenti succubuitq; Deo.

lamque nouum summo mihi panditur a-
there lumen,

Gaudia sunt illo nostra futura loco.

Summe parens animam sublimi suscipe
cælo,

Cætera sint cura nostra relicta tua.

Reddō tibi vitā genitor, vox deficit ægre,

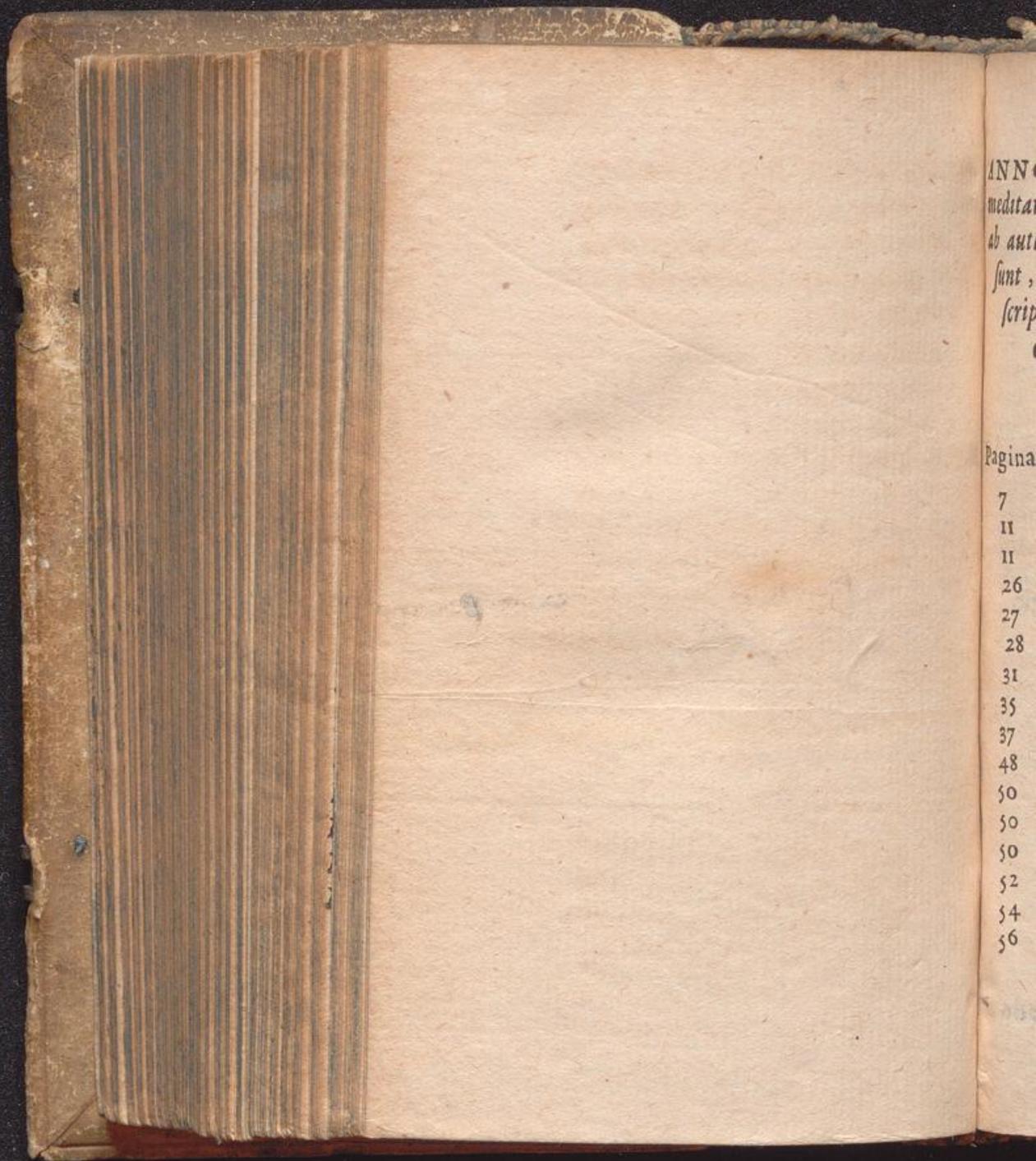
Tollimur è terris. Est mea vita DEVS.

F. IN I S.

ANN
medita
ab aut
sunt,
scrip

Pagina

7
11
11
26
27
28
31
35
37
48
50
50
50
52
54
56